

**РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ЗАВОД ЗА РЕВИЗИЈА**

Број 1009-94/3

Скопје, 23.01.2006 година

ДО

**ГУВЕРНЕРОТ
НА НАРОДНА БАНКА
НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
М-р Петар Гошев
СКОПЈЕ**

КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

1. Предмет на овој Конечен извештај е извршена ревизија на финансиските извештаи на сметката за редовно работење на Народна банка на Република Македонија за 2004 година, кои се прикажани на страните од 5 до 8.
2. Ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај е извршена согласно член 2 став 1 и 2 од Законот за државна ревизија и Годишната програма за работа на Државниот завод за ревизија согласно член 5 од Законот за државна ревизија.
3. Државниот завод за ревизија има извршено ревизија на финансиските извештаи на Народна банка на Република Македонија за 2003 година, како година која и претходи на годината што е предмет на оваа ревизија.
4. Финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај се одговорност на раководството на субјектот, застапувано од:
 - Љубе Трпески – Гувернер на Народна банка на Република Македонија од 1.01.2004 година до 20.05.2004 година
 - Петар Гошев - Гувернер на Народна банка на Република Македонија од 21.05.2004 година до 31.12.2004 година
5. Одговорност на ревизорите е да го издадат овој извештај, прикажан на страните 1 до 4 и да дадат мислење за финансиските извештаи од точка 1, засновано на извршената ревизија.
6. Ревизијата од точка 1 на овој извештај е планирана и извршена во периодот од 27.09 до 28.11.2005, од страна на тим на Државниот завод за ревизија во состав:

- Бранислав Гулев - Помошник главен државен ревизор, овластен државен ревизор;
- Светлана Кумова - Самостоен ревизор;
- Абдула Адеми - Виш ревизор
- Билјана Стојановска - Ревизор
- Росица Шалевиќ Христовска- Ревизор
- Бранка Ажиевска – Ревизор
- Александар Ѓорѓиевски – Ревизор

7. Цел на ревизијата на финансиските извештаи од точка 1 на овој извештај е да овозможи ревизорот да изрази мислење:

- дали финансиските извештаи вистинито и објективно ја искажуваат финансиската положба и резултатот на финансиските активности во согласност со применетата законска регулатива;
- дали е остварено законско и наменско користење на средствата кои претставуваат државни расходи;

8. Финансиските извештаи кои се предмет на овој извештај се засновани на годишната сметка составена според важечките прописи во Република Македонија со извршени рекласификации во согласност со меѓународните сметководствени стандарди и со прифатени и спроведени корекции на финансиските извештаи од страна на субјектот.

9. Ревизијата е извршена во согласност со стандардите за државна ревизија на Меѓународната организација на Врховни ревизорски институции (ИНТОСАИ) кои се пропишани за примена во Република Македонија при вршењето на државната ревизија. Овие стандарди бараат ревизијата да се планира и подготви, со цел да се добие разумно уверување дека финансиските извештаи се ослободени од значајни погрешни прикажувања. Ревизијата вклучува испитувања на докази, проценување на користени сметководствени принципи, како и на важни проценки направени од страна на раководството на субјектот од точка 1 на овој извештај, давање општа оценка за презентацијата на финансиските извештаи и давање оценка за конкретни финансиски трансакции. Веруваме дека извршената ревизија ни обезбедува разумна основа за изразеното мислење.

10. Од Народна банка на Република Македонија добиени се забелешки на Претходниот извештај, број 296 од 17/01/2006 година, и тоа на точките 10 и 15 кои се однесуваат за изготвување на Извештајот на парични текови за 2004 година и на делот за непреземени мерки од препораките за ослободување на Народна Банка на Република Македонија од некомпатибилни дејности, како и на одделни точки од образложенијата, при што ревизијата целосно ги прифати и ги инкорпорира во Конечниот извештај.

11. Според наше мислење, финансиските извештаи ја претставуваат вистинито и објективно, во сите значајни аспекти финансиската состојба на Народна банка на Република Македонија под 31 Декември 2004 година и резултатот на финансиските активности за годината која завршува со тој датум.

12. Според наше мислење во Народна банка на Република Македонија е остварено законско и наменско користење на средствата во финансиските трансакции кои претставуваат државни расходи за 2004 година.

13. Ревизијата смета за неопходно да ги обелодени следните информации:

Народна банка на Република Македонија во 2004 година има искажано загуба во износ од 1.570.571 илјади денари која во најголем дел е резултат на резервациите и отписите по сомнителни и спорни побарувања за да се одбегне создавањето на скриени резерви, односно загуби. Во билансот на успех за 2004 година Народната банка на Република Македонија ги вкalkулира сите идентификувани расходи за потенцијални загуби. Поголемиот дел од резервациите и отписите се последица на активности во претходните години, а дел на усогласувањето на сметководствените политики на Народна банка на Република Македонија со Меѓународните сметководствени стандарди, и тоа:

а) За издадени гаранции со положување на девизен депозит кај странски банки во корист на една домашна банка до 2002 година, во текот на јануари 2004 година странските банки извршиле наплата на товар на гарантниот депозит на Народна банка на Република Македонија во вкупен износ од 20.759.515 УСД или 1.018.258 илјади денари.

Во 2004 година врз домашната банка е отворена стечајна постапка. Народна банка на Република Македонија пријави и евидентира побарувања од банката во стечај, меѓутоа, со оглед на фактот што побарувањата се оспорени од стечајниот управник, во 2004 година се направени дополнителни резервации на средства и отпис на побарувања во вкупен износ од 735.045 илјади денари за колку што е товарен финансискиот резултат на Народна банка на Република Македонија во тековната година. Резервации беа издвоени и во претходната година, така што, вкупните трошоци што паднаа на товар на Народна банка на Република Македонија за покривање на издадени гаранции на домашната банка изнесуваат 1.071.070 илјади денари, што е речиси на нивото на вкупните приходи на Народна банка на Република Македонија остварени во последната година.

б) Народна банка на Република Македонија изврши резервација на средства за можни трошоци по судски спорови покренати од:

- две осигурителни компании, во износ од 62.654 илјади денари поради присилно наплатени средства во 1996 година, имајќи предвид дека по истиот основ во 2004 година има изгубено спор, и
- две банки за надомест на штета за неизвршени банкарски гаранции во износ од 99.007 илјади денари.

в) Извршено е резервирање во износ од 389.868 илјади денари по основ на сведување на номиналната вредност на обврзница со којашто на Народна банка на Република Македонија и се надоместуваат дел од ненаплативите побарувања согласно Законот за санација на банки од 1995 година, на дисконтирана, сегашна вредност, со што се врши усогласување со Меѓународните сметководствени стандарди. Дисконтираниот износ Народна банка на Република Македонија ќе го оприходува во наредните 15 години, односно до 2020 година кога обврзницата втасува за наплата во полн износ.

г) Резервациите во износ од 152.646 илјади денари произлегуваат од обврската на Народна Банка на Република Македонија за исплата на заостанати штедни влогови од 1999 година на ликвидирана банка, коишто во моментот на поделба на имотот и обврските изнесувале 279,262 илјади денари. До крајот на 2004 година исплатени се вкупно средства на штедачите во износ од 125.333 илјади денари.

За исполнување на оваа обврска на Народна банка на Република Македонија со поделба на стечајната маса и бил доделен недвижен имот којшто веднаш без надомест е преотстапен на Република Македонија, така што исплатата на штедните

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
КОНЕЧЕН ИЗВЕШТАЈ НА ОВЛАСТЕНИОТ ДРЖАВЕН РЕВИЗОР

влогови целосно паѓа на товар на приходите на Народна банка на Република Македонија.

д) Извршен е отпис на евидентирани невратени книжни пари при замена на старите книжни пари во 1996 година, за коишто во 2002 година Народна банка на Република Македонија искажала приход во износ од 120.468 илјади денари;

ѓ) Останатите отписи и резервации во 2004 година, во износ од околу 35.563 илјади денари во најголем дел се по основ на камати и платени судски трошоци.

14. Народна банка на Република Македонија во своите биланси има утврдено неусогласеност помеѓу побарувањата за издадени жирални пари и издадените пари во оптек во износ од 280.516 илјади денари. Оваа неусогласеност произлегува од претходните години, односно од нерасчистени односи со НБЈ и со Заводот за платен промет. Конечна разврска по ова прашање засега не може да се утврди ниту пак е изразена резерва по овој основ за евентуални ефекти врз финансиските извештаи. Во Народна банка на Република Македонија е во тек расчистувањето на овие салда, што може да има одраз врз биласот на успех со генерирање на трошоци во 2005 година.

15. Во текот на 2005 година, Народна банка на Република Македонија постапи по препораката на овластениот државен ревизор дадени во Конечниот извештај за извршената ревизија на финансиските извештаи за 2003 година во врска со:

- спроведување на пописот на средствата и изворите на средствата применувајќи ги одредбите од Правилникот за начинот и роковите на вршење на попис и усогласување на фактичката со сметководствената состојба, со цел реално да се утврдат вредносните и количински разлики;
- почитување на одредбите од Законот за јавни набавки, со примена на постапки утврдени во Законот и обезбедување на целокупната документација која се однесува на процесот на јавни набавки.

Скопје, 20/01/2006

Овластен државен ревизор
Бранислав Гулев

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

БИЛАНС НА УСПЕХ ЗА ГОДИНАТА КОЈА ЗАВРШУВА НА 31 ДЕКЕМВРИ

Опис на позицијата	Образложение	Во 000 денари	
		2004	2003
ПРИХОДИ ОД КАМАТИ	3.1	886,739	1,077,470
Камати на дадени кредити и други пласмани на јавен сектор		121,230	161,431
Камати на дадени кредити на банки и други финансиски организации		199	38,708
Камати од инвестирање на девизните резерви		764,978	867,115
Приходи по основ на затезна камата		332	10,216
РАСХОДИ ОД КАМАТИ	3.1	558,954	832,581
Камати дадени на јавен сектор		1,212	294,170
Камати дадени на банки и други финансиски организации		473,217	480,977
Камати дадени на странски лица		84,525	57,434
НЕТО ПРИХОДИ ОД КАМАТИ		327,785	244,889
ОСТАНАТИ ПРИХОДИ	3.2	216,930	253,625
Приходи од извршени услуги	3.2.1.	128,808	124,997
Приходи од минати години	3.2.2.	50,539	7,658
Остварена дивиденда од банки, финансиски организации и други лица во странство	3.2.3.	7,183	6,794
Приходи по основ на камати/провизии за администрирање на добиени странски кредити	3.2.4.	11,909	11,699
Други приходи	3.2.5.	18,491	102,477
ОПЕРАТИВНИ, АДМИНИСТРАТИВНИ И ТРОШОЦИ ЗА ОДРЖУВАЊЕ НА СРЕДСТВАТА	3.3	674,144	537,413
Бруто плати и надоместоци од плати	3.3.1.	256,518	251,825
Оперативни трошоци од девизни активности	3.3.2.	5,076	27,664
Оперативни трошоци од домашни активности		24	2,543
Трошоци за изработка на банкноти и ковани пари	3.3.3.	60,409	60,506
Административни и трошоци за одржување на средствата	3.3.4.	352,117	194,875
ИСПРАВКА НА ВРЕДНОСТА, РЕЗЕРВИРАЊЕ ЗА РИЗИЦИ И КАПИТАЛНА ЗАГУБА	3.4	1,487,924	29,381
Исправка на вредноста на камати и надоместоци	3.4.1.	44,342	0
Резервирање за ризици по пласмани и потенцијални обврски	3.4.2.	1,408,706	28,560
Капитална загуба	3.4.3.	34,876	821
НЕТО КУРСНИ РАЗЛИКИ	3.5	48,582	82,161
ФИНАНСИСКИ РЕЗУЛТАТ - ЗАГУБА	3.6	-1,568,771	13,881
Придонеси од плати (водостопанство, дополнително)		1,800	1,769
НЕТО ЗАГУБА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ		-1,570,571	12,112
ПОКРИВАЊЕ НА ЗАГУБАТА СО ОПШТИТЕ РЕЗЕРВИ		855,986	0
НЕПОКРИЕНА ЗАГУБА	4.13.4.	-714,585	0

Образложенијата прикажани на страниците од 10 до 32 се составен дел на финансиските извештаи
Државен завод за ревизија

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31 ДЕКЕМВРИ

Опис на позицијата	Образложение	во 000 денари	
		2004	2003
АКТИВА			
ДЕВИЗНИ СРЕДСТВА	4.1	44,335,209	45,160,125
Злато	4.1.1.	3,896,865	1,818,581
Девизни средства кај странски банки	4.1.2.	39,085,040	38,731,629
Ефективни странски пари	4.1.3.	204,322	312,017
Странски хартии од вредност	4.1.4.	1,115,001	4,284,130
Холдинг на специјални права на влечење	4.1.5.	33,981	13,768
ПОБАРУВАЊА ОД ДРЖАВАТА	4.2	3,077,958	3,878,455
Кредити дадени на државата		0	4,027
Побарувања од државата во односите со ММФ	4.2.1.	586,427	686,016
Пласмани во хартии од вредност на државата	4.2.2.	2,491,531	3,188,412
ПОБАРУВАЊА ОД ДОМАШНИ БАНКИ	4.3	37,303	69,134
Побарувања врз основа на дадени кредити		37,084	53,753
Останати побарувања од банки		219	6,113
Достасани ненаплатени побарувања од банки		0	9,268
ОСТАНАТИ СРЕДСТВА	4.4	1,172,543	1,510,001
Основни средства	4.4.1.	979,700	987,918
Ситен инвентар, амбалажа и автогуми во употреба		4,581	5,961
Залихи	4.4.2.	91,342	88,162
Побарувања поврзани со оперативно работење	4.4.3.	29,075	243,313
Останата актива	4.4.4.	67,845	184,647
ВКУПНА АКТИВА		48,623,013	50,617,715

Образложенијата прикажани на страниците од 10 до 32 се составен дел на финансиските извештаи
Државен завод за ревизија

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

БИЛАНС НА СОСТОЈБА НА ДЕН 31 ДЕКЕМВРИ

Опис на позицијата	Образложение	2004	2003
ПАСИВА			
ГОТОВИ ПАРИ ВО ОПТЕК	4.5	15,071,504	15,011,284
Обврски за изработени готови пари		90,456,089	94,439,935
Готови пари по трезори на НБРМ		-75,384,585	-79,428,651
ОБВРСКИ СПРЕМА ДОМАШНИ БАНКИ	4.6	6,187,208	6,204,118
Монетарни резерви кај банките и штедилниците	4.6.1.	2,673,779	3,241,089
Девизни депозити на домашни банки	4.6.2.	3,513,429	2,963,029
ОБВРСКИ СПРЕМА ММФ	4.7	3,405,124	3,963,241
Алокација на РМ кај ММФ	4.7.1.	586,428	610,699
Обврски по користени кредити од ММФ	4.7.2.	2,818,696	3,352,542
ОБВРСКИ СПРЕМА ДРЖАВАТА	4.8	12,968,204	12,764,402
Обврски спрема централната државна власт		12,968,204	12,764,402
ОГРАНИЧЕНИ ДЕПОЗИТИ	4.9	219,481	642,601
ИЗДАДЕНИ БЛАГАЈНИЧКИ ЗАПИСИ	4.10	4,551,854	4,379,215
ОСТАНАТИ ДЕПОЗИТИ	4.11	1,636,819	1,313,943
Останати денарски депозити		1,567,588	1,313,920
Останати девизни депозити-јавен сектор		69,231	23
ОСТАНАТА ПАСИВА	4.12	342,294	71,033
Останати обврски	4.12.1.	350,136	62,255
Останата пасива	4.12.2.	265,003	256,714
Издвоени депозити врз основа на специјални прописи		5,671	16,371
Контра ставки кај НБРМ		-278,516	-264,307
КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ	4.13	4,240,525	6,267,878
Основен капитал	4.13.1.	1,289,789	1,289,789
Општи резерви	4.13.2.	0	853,563
Ревалоризациони резерви	4.13.3.	3,677,766	4,200,232
Ревалоризациони резерви по основ на хартии од вредност		-12,445	-75,706
Непокриена загуба	4.13.4.	-714,585	0
ВКУПНА ПАСИВА		48,623,013	50,617,715

Образложенијата прикажани на страниците од 10 до 32 се составен дел на финансиските извештаи
Државен завод за ревизија

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

ПРОМЕНИ НА КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ

Во 000 денари

		Капитал	Општи резерви	Ревалоризациони резерви	Ревалоризациони резерви по основ на хартии од вредност	Загуба	Вкупно
1	Почетна состојба 1.01.2004	1,289,789	853,563	4,200,232	-75,706		6,267,878
2	Зголемување	0	2,423	70,841	63,261	-1,570,571	-1,434,046
3	Распределба на финансиски ефект		2,423			-1,570,571	-1,568,148
4	Ценовни промени				63,261		63,261
5	Курсни разлики			70,841			70,841
6	Намалување	0	-855,986	-593,307	0	855,986	-593,307
7	Покривање на загуба		-855,986			855,986	0
8	Курсни разлики			-593,307			-593,307
	Состојба 31.12.2004	1,289,789	0	3,677,766	-12,445	-714,585	4,240,525

Образложенијата прикажани страниците од 10 до 32 се составен дел на финансиските извештаи
Државен завод за ревизија

**ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИ ТЕКОВИ
НА НАРОДНА БАНКА ЗА 2004 ГОДИНА**

	Во 000 денари 2004
Нето загуба пред оданочување	-1,570,571
Корегирана за:	
Резервации	1,408,706
Исправка на побарувања и вонредни расходи	186,722
Амортизација	64,947
Вонредни и други приходи	-52,363
Нето загуба пред промените во активата и пасивата	37,441
Злато	-2,078,284
Ограничени депозити	22,009
Странски хартии од вредност	3,120,093
Побарувања од државата	386,358
Побарувања од банки	-681,963
Останати средства	287,336
Готови пари во оптек	60,220
Депозити на домашни банки	-16,910
Обврски спрема ММФ	-533,846
Депозити на државата, вклучувајќи ги ограничените депозити	-219,318
Останати депозити	322,876
Останата пасива	-76,124
Нето парични текови од оперативни активности	629,888
Набавка на основни средства	-55,404
Нето парични текови од инвестициони активности	-55,404
Издадени благајнички записи на НБРМ	172,639
Нето парични текови од финансиски активности	172,639
Ефекти од нереализирани курсни и ценовни промени	-459,184
Нето зголемување на паричните средства	287,939
Пари и парични средства на почетокот на годината	38,567,087
Пари и парични средства на крајот на годината	38,855,026
Анализа на парите и паричните средства на крајот на годината	
Депозити по видување	11,122,399
Орочени депозити	27,962,641
Ефективни странски пари во трезот	204,322
Холдинг на специјални права за влечење	33,981
Ограничени депозити	-468,317
	38,855,026